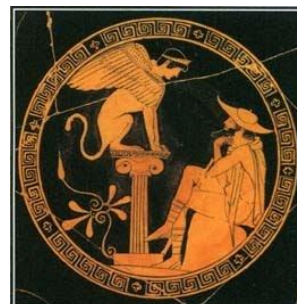

THÉBAI MONDAKÖR

- Labdakosz fia, **Laiosz Thébai** (Boiótia) királya, felesége **Iokaszté**
- gyermektelenek → Laiosz **Delphoiba** megy tanácsért
- Püthia jóslata: fia keze által fog meghalni
- sokáig önmegtartóztató életet élnek, de egyszer részegségben mégis megfogon egy gyermek
- 9 hónappal később megszületik egy kisfiú, bokáit keresztülszúrva (innen a neve: **Oidipusz** = dagadt lábú) egy szolgára bízzák, hogy tegye ki a **Kitharión** hegyre
- a szolga megsajnálva a csecsemőt egy pásztornak adja, aki **Korinthoszba**, **Polübosz** király udvarába viszi
- a gyermektelen király feleségével, **Meropével** együtt sajátjaként neveli fel O.-t

- a fiatal O.-t valaki „talált gyereknek” gúnyolja
- O. elmegy Delphoiba, hogy magyarázatot kapjon; Püthia jóslata: apját megöli, anyjával hál majd
- bár kérdésére választ nem kap, inkább nem tér vissza Korinthoszba
- Thébai felé tartva szóváltásba keveredik egy szekér utasával és kíséretével, megöli őket egy szolga kivételével
(a jóslat első része így beteljesedik, tudtán kívül: a kocsis utasa Laiosz volt, aki épp Delphoiba tartott a városát fenyegető **Szphinx** miatt)
- O. megfejti a Szphinx rejtvényét (Milyen élőlény az, aki reggel négy lábon, délben két lábon, este pedig három lábon jár? → ember)
- a hálás thébaiak királyukká teszik O.-t, s az özvegy Iokasztét is feleségül adják hozzá
(tudtán kívül beteljesül a jóslat második része is: saját anyjával lép házasságra)
- a vérfertőző házasságból négy gyermek születik: **Polüneikész**, **Eteoklész**, **Antigoné**, **Isméné**

- Thébaiban dögvész pusztít
- O. elküldi sógorát, **Kreónt** Delphoiba, Püthia válasza: csak akkor múlik el a pestis, ha Laiosz gyilkosa megbűnhődik végre
- széleskörű nyomozásba kezd O., nem is sejtve, hogy ő maga a gyilkos
- végül a vak jós, **Teiresziász** kényszer hatására felfedi fel az igazságot
- O. hamis vádnak gondolja, összeesküvést sejt Kreón részéről
- Iokaszté nyugtatni próbálja O.-t, hogy nem kell mindig hinni a jóslatoknak, hisz nekik mit jövendöltek, s még sem következett be
- O. ettől még inkább megzavarodik, de tovább kutat
- Laiosz halálát túlélő szolga is vallomást tesz (rá lett egykoron bízva a csecsemő O.)
- O. is elmeséli Iokaszténak a neki adott jövendölést

- közben Korinthoszból küldöttség: Polübosz meghalt, O.-t akarnák a trónra
- a küldöttségben ott van az egykori pásztor, aki igazolja, hogy O. nem édesgyermeke volt a királyi párnak, nem kell tartani a vérfertőzéstől, a jóslat második részétől
- a ráismerést tragikus események sora követi: Iokaszté szegényében öngyilkos lesz, Oidipusz megvakítja önmagát
- Kreón száműzi őt, száműzetésébe csak Antigoné kíséri el (**Kolónosz** városa fogadja be)

- O. száműzetése után két fia veszi át a hatalmat; megállapodás: felváltva uralkodnak majd
- Iszméné érkezik Kolónoszba: testvérharc folyik, Eteoklész nem adta át a trónt, Polüneikész haddal támad Thébaira
- más sértések miatt is O. megátkozta fiait: egymás kezétől vesszenek el
- további vérontás elkerülése miatt P. párviadalra hívja E.-t, a küzdelemben mindketten meghalnak

- a trón Kreóné lesz
- első intézkedései (emberi törvények) közt megtiltja a szülővárosa ellen fegyvert fogó Polüneikész eltemetését
- Antigoné mégis eltemeti öccsét az isteni törvények szerint
- Kreón dühében egy sziklasírba falaztatja A.-t
- fia, **Haimón** (aki egyúttal A. jegyese) hiába próbál közbenjárni érte
- Antigoné öngyilkos lesz börtönében
- ezt követően Haimón is megöli önmagát, illetve anyja, **Eurüdiké** is öngyilkos lesz
- Kreón összeomlik

- mondakör feldolgozása: tragikus triász: Szophoklész: Oidipusz király / ANTIGONÉ
Aiszhülosz
Euripidész
- pszichológiában: Ödipusz-komplexus (Freud szerint 3-7 éves kor között a fiúgyermek szerelmet érez anyja iránt, s rivalizál apjával)